

kelte Linier, men selv her viser Regnskabet 40 Millioners Indtægt ved en Udgift af rigelig 30 Millioner. Her i Danmark have vi behandlet denne vigtige Skattekilde saa daarligt, at Statsbanernes Regnskab overført paa den private Drift vilde medføre en Jernbanebankerot. Hvor Staten overtager en Erhvervsvirksomhed, bør denne, ligesom for Kommunernes Vedkommende, forvaltes efter sunde Driftsprincipper. Virksomheden bør forvaltes som et Aktiv, der kan dække Renten af Anlægskapitalen, atkaste et aarligt Amortisationsbeløb og give et yderligere Overskud som Bidrag til Statshusholdningens Udgifter. Den Betragtning, at Statsbanerne skulde besørge Trafikken uden Overskud, vidner om en fejlfinansiell Opfattelse. I Preussen har Overskuddet i flere Aar været fra $6\frac{3}{4}$ —7 pCt. af Anlægskapitalen. Heraf anvendes $3\frac{1}{2}$ pCt. til Dækning af Renter paa Jernbaneanlægene og $\frac{3}{4}$ pCt. til Amortisation af Laanene. Resten er Bidrag til Statskassens andre Udgifter. For ikke at skade Erhvervslivet gennem alt for høje Takster, indrømmes der i Tyskland ca. 40 pCt.s Rabat i Satserne paa Eksportvarer. Og Raa- og Hjelpestoffer til Landbrug og Industri befordres til billige Takster. Det samme bør vi selvfølgelig vedblive at gøre herhjemme. Særlig bør Hensynet til Landbrugets Interesser hos os drages i Forgrund.

En anden forsømt Skattekilde, som fra flere Sider her i Salen er omtalt ved forskellige Lejligheder i Forbindelse med Skattereformen, er Afgiften af Arv. I andre Lande opnaas der betydelige aarlige Statsindtægter paa denne Konto. Ogsaa her kommer man mere og mere ind paa en progressiv Beskatning efter Arvens Størrelse. I England begynder man med 1 pCt. ved Smaaarv fra 100 til 500 Lstr. og stiger til 8 pCt. ved store Arve. I Treaaret 1894—96 var Gennemsnitsprocenten af Arveafgiften i England 6,4 pCt., i Holland 4,9 pCt., i Belgien 5,3 pCt., i Frankrig 3,3 pCt. og i Italien 4,2 pCt. Den danske Arveafgift andrager efter et af de sidste Statsregnskaber ca. 1,300,000 Kr. Dette svarer vistnok til gennemsnitlig ca. 2 pCt. af det samlede arvede Beløb. Vi ville utvivlsomt kunne forhøje denne Indtægt med mindst $1\frac{1}{2}$ —2 Mill. Kr. Dog burde vi heller ikke her gøre et smaatskaaret Kræmmersyn gældende ved at inddrage alt for ubetydelige Arvebeløb.

Jeg skal endnu i Korthed omtale en vigtig Skattereform, for hvilken Interessen efterhaanden vokser ude i Befolkningen.

Det er Værdibeskatning af Grundejendomme. Kravet om at se denne Beskatning realiseret bliver fra Aar til Aar stærkere, og den Tid vil sikkert komme, da vi blive nødte til fra Lovgivningsmagtens Side at tage Hensyn dertil. Havde vi for 30 Aar siden gennemført en Værdibeskatning af Grundejendomme i By og paa Land, vilde vort Landbrug med Hensyn til Skattevæsen hele Tiden have været langt heldigere stillet, end det er nu. Ved det sidste Slægtleds stærke Opgang i Købstadejendommens og den samtidig stærke Nedgang i Landejendommens Værdi vilde en Værdibeskatning lempelig have overflyttet en stor Del af Hærtkornsskatteerne fra svage Skuldre paa Landet til stærke Skuldre i Byerne. Vi have for nogle Aar siden foretaget et Jernbaneanlæg her i Nærheden af Kjøbenhavn, nemlig Kystbanen. Dette Baneanlæg har kostet mange Penge, og saa vidt mig bekendt, giver det Staten et betydeligt aarligt Underskud. Der er en stærk Trafik om Sommeren men en meget svag Trafik om Vinteren. Virkningen af dette Baneanlæg med Hensyn til Ejendomsværdien, Grundværdien, har været den, at alle Grunde og Grundejendomme langs Jernbanen fra Kjøbenhavn til Helsingør ere stegne i Værdi i en overordentlig stærk Grad. Denne Stigning i Værdi skyldes aldeles ikke Ejendomsbesidderne, det er Statens Jernbaneanlæg, der har fremkaldt den, og intet havde været rimeligere, end om Staten gennem en Beskatning af denne stærke Værdiforøgelse havde skaffet Statskassen en Indtægt, som i alt Fald var stor nok til at dække det Underskud, Driften af Kystbanen medfører. Jeg anfører kun dette enkelte Eksempel, men rundt omkring her i Landet have i de sidste 30 Aar lignende Forhold gjort sig gældende. En Værdibeskatning vilde have medført ganske overordentlig heldige Følger for Statskassen, og det vilde have været en retfærdig Beskatning, som Skatteyderne roligt vilde have fundet sig i. Lovgivningsmagten har her forsømt en vigtig Opgave til særlig Skade for Landbruget.

Endelig er der den brændende Skat, Brændevinsbrændingsskatten. Det har glædet mig at se, at man rundt omkring i Landet har hørt Udtalelser, der bestyrke den Opfattelse, at mange af Vælgerne betragte en Forhøjelse af Brændevinsbrændingsafgiften som et selvfølgelig og naturligt Led i en samlet Skattereform. Medens man før har talt om en halv Snæs Øres Paalæg pr. Pot, er der nu i mange og